

ZAPOŠLJAVANJE MLADIH

**Za maturante srednje škole dr.fra Slavka
Barbarića, Čitluk**

STRUČNE SURADNICE, PEDAGOGINJE:
DORIS VLAŠIĆ, PROF.
JOSIPA PRIMORAC, PROF.

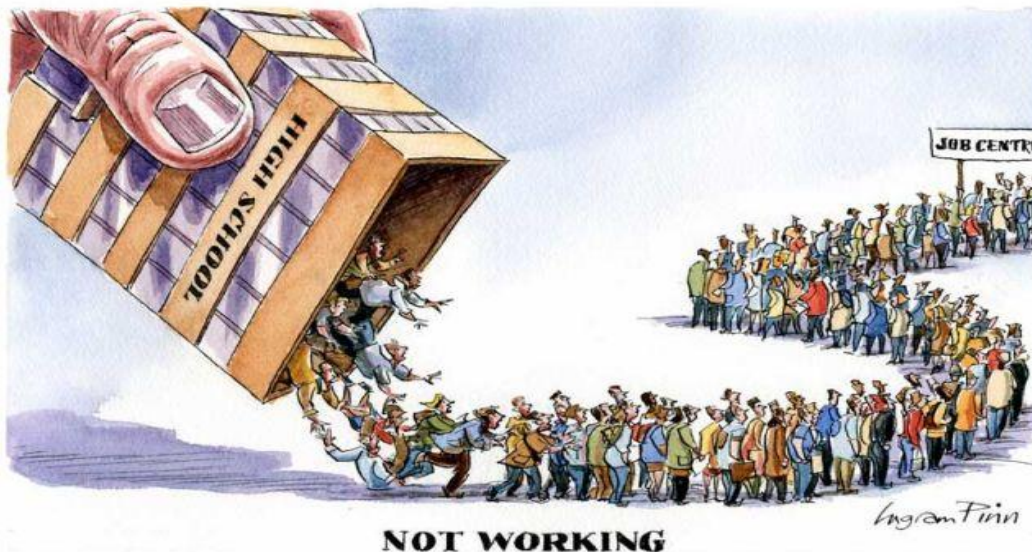
Članak 23. Univerzalne Deklaracije o Ljudskim pravima:

1. Svatko ima pravo na rad, slobodan izbor zaposlenja, pravedne i primjerene uvjete rada i na zaštitu od nezaposlenosti.
2. Svatko bez ikakve diskriminacije ima pravo na jednaku naknadu za jednak rad.
3. Svatko tko radi ima pravo na pravednu i primjerenu naknadu koja njemu i njegovoj obitelji osigurava život dostojan čovjeka i koja se prema potrebi dopunjuje drugim sredstvima socijalne zaštite.
4. Svatko ima pravo osnivati i pristupati sindikatima kako bi zaštitio svoje interese.

▪ Što je nezaposlenost?

▪ Kada se jedna osoba smatra nezaposlenom?

- ✓ **Nezaposleni su osobe starije od 16 godina, sposobne i voljne raditi, aktivno traže posao, ali su bez posla.**

Ovaj status se razlikuje od statusa ekonomski neaktivnih osoba jer one niti imaju posao niti ga t

Prema procjeni Federalnog zavoda za zapošljavanje BiH, u BiH je trenutno neformalno ("na crno") zaposleno oko 200.000 ljudi, a poslodavci im ne uplaćuju doprinose.

Neformalno zapošljavanje odlikuju:

1. Visoka razina neizvjesnosti,
2. Prekovremeni rad,
3. Niska primanja,
4. Nedostatak socijalne zaštite,
5. Devalorizacija ljudskog potencijala

- Prvo zaposlenje "na crno" pretvara u sve neizvjesnije prilike za bolje poslove u budućnosti.
- Povećanje perspektive rada "na crno" obeshrabruje mlade da dalje ulažu u obrazovanje.
- **Mladi smatraju da njihove kvalifikacije stangiraju ili se umanjuju, te da trajno gube vezu sa formalnim tržištem rada i nemaju perspektivu za pronalaženje pristojnog zaposlenja.**

- Periodi velike ili trajne nezaposlenosti imaju ogroman negativni utjecaj na pojedince i društvo ne samo u materijalnom, već i u socijalnom i psihološkom smislu i to je svakako problem čijem rješavanju trebaju doprinijeti svi, kako pojedinci tako i javne institucije na svim razinama vlasti – kao što su odgovorna ministarstva, zakonodavna vlast (Parlament).
- Stopa nezaposlenosti u BiH je daleko viša od prosjeka EU i drugih značajnih ekonomskih asocijacija u svijetu, a kontinuirani rast nezaposlenosti je najsloženiji ekonomski, socijalni i razvojni problem s kojim se BiH suočava.

Zakonom o mladima Federacije BiH precizira se da su mladi osobe u životnoj dobi od navršениh 15 do navršениh 30 godina starosti.

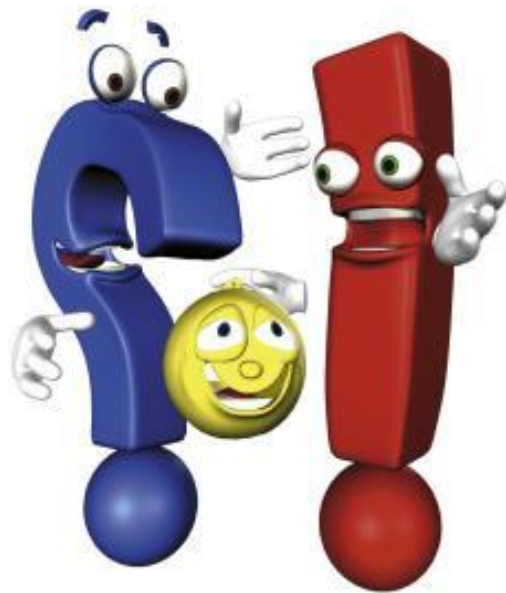
Statistika rada za BiH upečatljivo ukazuje na tri ključna problema:

1. Ogromnu nezaposlenost mladih
2. Izrazitu neaktivnost
3. Dugotrajnu nezaposlenost

Stopa nezaposlenosti je najveća među mladima starosti od 15 do 24.

- U 2016. godini stopa nezaposlenosti bila je 25,4 % (22,5 % za muškarce i 30 % za žene) dok je u istom periodu 2015. godine iznosila 27,7 % (25,8 % za muškarce i 30,7% za žene).
- Prema Anketi o radnoj snazi za 2016.godinu je iznosila nevjerovatnih 52,0 % što znači da je više od polovice mladih nezaposleno.
- **Više od 50% mladih je ekonomski neaktivno – nema posao niti ga traži.**
- Podaci Agencije za statistiku BiH iz 2015.godine o dužini čekanja na evidenciji nezaposlenih pokazuju da čak 58,5 % mladih traži posao duže od godinu dana, a da je svaka deveta mlada osoba na evidenciji Zavoda za zapošljavanje duže od tri godine.

Radi se o stopi nezaposlenosti koja je rekordna u euorpskim okvirima !!

**Odgovornost za pronalaženje posla nije samo na onome
tko posao traži !!**

U jednom provedenom istraživanju:

- **4 % mladih kao svoj najvažniji problem navodi NEZAPOSLENOST,**
- **19% ističe da DRUŠTVO NEDOVOLJNO BRINE ZA DRUŠTVENE PROBLEME MLADIH.**
- **79 % ispitanika smatra da obrazovanje koje imaju ili stječu neće ili će im samo donekle omogućiti zaposlenje.**

- **Postoje institucije koje djeluju unutar tržišta i koje pomažu u pronalasku posla;**
- **Ukoliko vam je potrebna pomoć u procjeni vlastitih znanja i vještina ili kreiranju individualnog plana traženja posla, možete se obratiti stručnjacima koji rade na Zavodu za zapošljavanje kao savjetodavci.**
- **Razmislite o vještinama koje su potrebne za aktivno traženje posla i poteškoćama na koje morate biti spremni na završetku školovanja!!**

- Tijekom školovanja ste usmjereni na stjecanja znanja u odnosu na zanimanje kojim se želite ubuduće baviti.
- Međutim, kada završite školovanje morate biti fokusirani na praktičnu primjenu stečenih vještina i znanja.
- **Predstaviti naučena znanja i stečene vještine u životopisu na način da budu prepoznate kao aplikativne u radnom okruženju!**

SVRHA CV-A

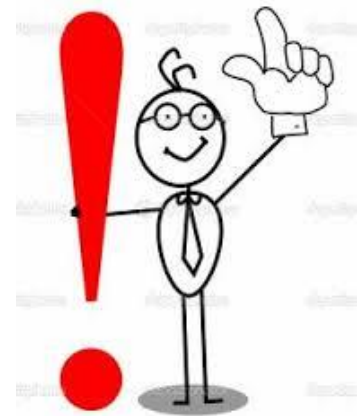
Životopis mora sadržavati sažetak stečenog stupnja obrazovanja, vještina i iskustva.

Sposobnost da objasnite odgovornosti i dužnosti koje ste obavljali ili ste u mogućnosti obavljati – omogućiti će vam da dobijete zaposlenje na različitim poslovima, ali i da promijenite radno mjesto.

Dobro napisan životopis dokaz je da se vaše sposobnosti uklapaju u ciljeve tvrtke za koju ste radili ili namjeravate raditi.

STRUKTURA

Iako životopis nije najučinkovitiji način da se pokažu vještine pismenosti ipak daje mogućnost da se pokaže sposobnost pisanja na razumljiv način tako da poslodavci mogu uvidjeti kapacitet kandidata!

- ✓ Životopis se uglavnom piše na fragmentiran način i nije u potpunosti idealna ilustracija vještine pisanja i izražavanja pa prema tome nije ni idealna ilustracija vještine pisanja.
- ✓ Životopis je važan alat za pojašnjenje stručnosti i kvalificiranosti koji pomaže u natjecanju sa ostalim kandidatima na tržištu rada.
- ✓ Idealna dužina životopisa za osobe s prosječnim radnim iskustvom i obrazovanjem je jedna stranica te maksimalno dvije stranice za uspješne poslovne ljude ili znanstvenike.

SAMOPUZDANJE

Sposobnost pisanja vlastitog životopisa je često odraz samopouzdanja !!

Ljudi koji se bore s pisanjem vlastite biografije oslanjaju se na prijatelje ili na osobe koji pružaju profesionalnu podršku u pisanju ove vrste dokumenta kako bi im pomogli da njihov životopis izgleda dobro u konačnom obliku.

Ako osoba nema povjerenje u svoje sposobnosti i nije u mogućnosti da predstavi svoje kvalifikacije na adekvatan način pisanje životopisa može biti priličan izazov !!

POSLOVNI INTERVJU

- Prvi dojam ima izuzetno značajnu ulogu !
- Prvih 30 sekundi su vrlo često odlučujuće za sam ishod intervjua.

Prilikom traženja posla izuzetno je važno dobro promisliti o svojim vještinama i sposobnostima koje će biti predstavljene poslodavcu.

Vještine možemo podijeliti u tri skupine:

1. ADAPTIVNE VJEŠTINE (OSOBNNE KARAKTERISTIKE)

Vještine koje nam omogućavaju da se prilagodimo različitim situacijama.

Npr.: točnost, pouzdanost, iskrenost, prilagodljivost.

One su vezane za karakter osobe koja traži posao.

2. PRENOSIVE VJEŠTINE

Vještine koje se koriste u različitim poslovima poput rada na računalu ili služenja određenim kompjuterskim programima.

3. PROFESIONALNE VJEŠTINE

Vežane su za određeni posao, npr. kuhar treba znati rezati namirnice i pravilno ih održavati.

SPOSOBNOSTI – Su temeljne čovjekove osobine. One određuju pojedinčev domet u nekoj aktivnosti.

Sposobnosti mogu biti:

- ❑ **INTELEKTUALNE** - Npr.: Sposobnost rasuđivanja, rječitost, sposobnost pamćenja
- ❑ **MOTORIČKE** – Npr.: Brzina reagiranja, tjelesna snaga, ručna spretnost
- ❑ **SENZORNE** – Npr.: Oštrina vida, taktilna osjetljivost

Svako zanimanje traži određeni sklop sposobnosti !!

Što je I. svibanj i zašto ga obilježavamo?

I. svibanj se širom svijeta i danas obilježava u spomen na one koji su svojom borbom doprinijeli današnjem poimanju koncepta dostojanstvenog rada za čije se ostvarenje i danas mnogi bore.

- ✓ Pravo na rad se često pogrešno razumijeva kao pravo na posao!
- ✓ Kao standard ljudskih prava, *ono u svojoj osnovi znači da država mora obezbijediti pristup radu svima bez diskriminacije i poduzeti konkretne mjere za povećanje broja radnih mjesta te osigurati pravedne uvjete rada, ali ne i da svatko mora dobiti posao.*

Važne dimenzije prava na rad su one koje osiguravaju dostojanstven rad, odnosno:

- Pristojne uvjete rada,
 - Pravednu nadoknadu za izvršen rad,
 - Pravo na plaćen odmor,
 - Zaštitu od iskorištavanja i diskriminacije na radnom mjestu,
 - Pravo na udruživanje u sindikate ,
 - Pravo na stupanje u štrajk onda kada uvjeti rada nisu pravedni.
-

- ❖ Proces aktivnog traženja posla nipošto nije jednostavan.
- ❖ Samo gledati oglase i prijavljivati se na njih katkada nije dovoljno.
- ❖ Neophodno je poslodavce zvati, ići direktno kod njih čak i kada ne nude posao u oglasima, predstaviti se, ostaviti svoj CV i boriti se sa odbijanjem što može biti jako frustrirajuće.

Prilikom traženja posla poželjno je razmisliti o svojim ZNANJIMA I VJEŠTINAMA, te uskladiti vlastita očekivanja i planove s potrebama na tržištu rada i potrebama poslodavaca.

- **Važno je da osvijestite koja ZNANJA, VJEŠTINE I SPOSOBNOSTI posjedujete,**
- **Identificirate područja i znanja koja je potrebno unaprijediti kako bi lakše našli posao. (Informatičke vještine, strani jezici, korištenje novih tehnologija u pojedinim zanimanjima i slično).**

- ❖ Institucije koje se bave zapošljavanjem, kao što su Službe/Agencije za zapošljavanje su na raspolaganju svim nezaposlenim osobama.
- ❖ Ukoliko vam je potrebna pomoć u procjeni vlastitih znanja i vještina ili kreiranju individualnog plana traženja posla, možete se obratiti stručnim osobama koji u Biroima rade kao savjetodavci.
- ❖ **Klubovi za traženje posla su jedan od načina da se mladi aktiviraju i uključe u proces traženja posla i implementiraju se u suradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje a u okviru Projekta Yep.**

Deficitarna zanimanja na području Općine Čitluk (podaci sa zavoda za zapošljavanje Čitluk):

STVARNO

VAŽNO!

- Građevinski inženjer
- Strojarski inženjer
- Elektroinženjer
- Doktor medicine
- Farmaceut
- Informatičar
- Arhitekt
- Ekonomist
- Stomatolog

STVARNO

VAŽNO!

- Nastavnici/Magistri matematike
- Profesori fizike
- Profesori kemije/Ing.kemijske tehnologije
- Profesor biologije / biolog
- Defektolog
- Profesor latinskog jezika
- Profesor glazbenih predmeta

Sa srednjom stručnom spremom (SSS):

- Poljoprivredni tehničar
- Medicinski tehničar
- Građevinski tehničar
- Fizioterapeut

Od VKV i KV radnika:

- Brijač
- Obučar
- Postolar
- Kemijski čistač
- Pekar
- Keramičar
- Zidar
- Staklar
- Vozači raznih dostavnih vozila
- Tokar
- Tapetar
- Zavarivač
- Krojač
- Vodoinstalater

Suficitarna zanimanja sa VSS su:

- Dipl.kriminalist,
- Dipl. ekonomist,
- Dipl. pravnik,
- Dipl. politolog,
- Dipl. novinar,
- Socijalni radnik,
- Pedagog,
- Sociolog.

I dalje prema broju oglasa najviše su traženi pravnici i ekonomisti, ali zbog hiperprodukcije kadrova, ta su zvanja i dalje najčešća na evidencijama nezaposlenih.

Što se tiče SSS među suficitarnim zanimanjima su:

- Ekonomski tehničar,
- Maturant gimnazije,
- Mašinski tehničar,
- Prometni tehničar,
- Trgovac.

Od KV i VKV: Bravar, prodavač, frizer, vozač motornih vozila, metalostrugar.

Hvala na pažnji ...

Pitanja

Komentari

Dobro razmislite i mudro donesite životnu odluku o nastavku školovanja i/ili zaposlenju !!

Uspješan nastavak životnog puta što god izabrali. 😊

STRUČNE SURADNICE, PEDAGOGINJE: DORIS
VLAŠIĆ, PROF.

JOSIPA PRIMORAC, PROF.

